

Típus Oikotópon (T.O.)
onomázetai éna xerásio ή ιδιάντιο περιβάλλον που διακίνεται με βάση τα βιολογικά και γεωγραφικά χαρακτηριστικά του. Στέχ χώρα μας συναντάμε περίπου 115 τύπους οικοτόπων από τους οποίους ο 94 προστατεύεται από το δίκτυο Natura 2000 και την Οδηγία 92/43/ΕΕ ενώ τα υπόλοιπα είναι εθνικού ενδιαφέροντος. Ο κάθε T.O. έχει τον δικό του μοναδικό κώδικα.

Habitat Type (H.T.)

It is a terrestrial or aquatic environment distinguished by its biological and geographical characteristics. In our country we find about 115 habitat types, of which 94 are protected by the Natura 2000 network and Directive 92/43/EEC, while the rest are of national interest. Each H.T. has its own unique code.

Στόχος Χρηματοδοτούμενης Πράξης

The purpose of the MB is the protection, conservation, management and enhancement of nature and landscape, as a natural heritage and valuable natural resource, in the terrestrial and wetland area, which is distinguished for the ecological, aesthetic, scientific, geomorphological, educational and cultural value, with the parallel development of human activities that are harmonized with the protection of nature and landscape in its wider area.

Aim of the financed Act

The object of the Act concerns the financing of actions aimed at protection and conservation of the biodiversity in the responsibility area of the MB PMMM. In particular, the actions to be financed aim at improving the conservation status of habitats and species of Directives 92/43/EEC and 2009/147/EC, the degree of conservation of which is unsatisfactory or poor or have a satisfactory or unknown conservation degree and require repeated management or protection.

Ο Φορέας Διαχείρισης Πάρνωνα, Μούστου, Μαίναλου & Μονεμβασίας

Ο Φορέας Διαχείρισης (ΦΔ) όρους Πάρνωνα και υποτόπου Μουστού συστάθηκε με τον Ν. 3044/2002 (ΦΕΚ 197/A/27-8-2002), στο πλαίσιο της προστασίας της περιοχής και της διατήρησης των φυσικών πόρων. Πρόκειται για κοινωφελές Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαιού (Ν.Π.Ι.Δ.) μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και εποπτεύεται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Σκοπός της ίδρυσης του ΦΔ είναι η προστασία, διατήρηση, διαχείριση και αναβάθμιση της φύσης και του τοπίου, ως φυσικής κληρονομιάς και πολύτιμου φυσικού πόρου, στη χερσαία και υγροτοπική περιοχή, που διακρίνεται για την οικολογική, αισθητική, επιστημονική, γεωμορφολογική, εκπαιδευτική και πολιτιστική της αξία, με παράλληλη ανάπτυξη ανθρώπινων δραστηριοτήτων που εναρμονίζονται με την προστασία της φύσης και του τοπίου στην ευρύτερη περιοχή αυτού.

Στη συνέχεια, ο ΦΔ με τον Ν. 4519/2018 μετονομάστηκε σε **Φορέας Διαχείρισης Πάρνωνα, Μουστού, Μαίναλου & Μονεμβασίας (ΦΔ ΠΜΜΜ)**, με χωρική αρμοδιότητα που καλύπτει σχεδόν όλη την Ανατολική Πελοπόννησο και εκτείνεται εντός των ορίων 10 Δήμων και εντός 4 Περιφερειακών Ενοτήτων (Λακωνία, Αρκαδία, Αργολίδα και Κορινθία) και περιλαμβάνει 14 περιοχές του Νατύρα 2000 (ΕΖΔ: Ειδικές Ζώνες Διατήρησης και ΖΕΠ: Ζώνες Ειδικής Προστασίας Ορνιθοπανίδας). Οι περιοχές αυτές αφορούν ορεινές (Πάρνωνας, Μαίναλο, Ολύγυρτος, Αρτεμίσιο και Λύκρειο, όρη Ανατολικής Λακωνίας), γεωτοπικά (Μουστός, Στυμφαλία, εκβολές Ευρώτα), ποτάμια (Ευρώτας), ησιωτικά (Ελαφόνησος) και θαλάσσια οικοσυστήματα (Λακωνικός κόλπος και θαλάσσια ζώνη Μονεμβασίας).

Οι αρροδιότητες του ΦΔ ΠΜΜΜ μεταξύ άλλων περιλαμβάνουν:

- ✓ τη μέριμνα για τη συλλογή, ταξινόμηση και επεξεργασία περιβαλλοντικών στοιχείων και δεδομένων, για τις περιοχές ευθύνης του,
- ✓ την παροχή γνωμοδοτήσεων έργων και δραστηριοτήτων που εμπίπτουν στην περιοχή ευθύνης του,
- ✓ την ανάληψη εκπόνησης ή εκτέλεσης εθνικών ή ευρωπαϊκών προγραμμάτων,
- ✓ την ενημέρωση, εκπαίδευση και κατάρτιση του πληθυσμού σε θέματα αναγόμενα στις αρμοδιότητες και σκοπού του,
- ✓ την προσθήτη και υποστήριξη τοπικών οικοτουριστικών προγραμμάτων.

Management body of Parnon, Moustos, Mainalon & Monemvasia

The Management Body (MB) of Mount Parnon and Moustos wetland was established by Law 3044/2002 (GG 197/A/27-8-2002), in the context of the protection of the area and the conservation of natural resources. It is a public benefit non-profit Legal Entity under Private Law, supervised by the Ministry of Environment and Energy.

The purpose of the MB is the protection, conservation, management and enhancement of nature and landscape, as a natural heritage and valuable natural resource, in the terrestrial and wetland area, which is distinguished for the ecological, aesthetic, scientific, geomorphological, educational and cultural value, with the parallel development of human activities that are harmonized with the protection of nature and landscape in its wider area.

Subsequently, the MB with Law 4519/2018 was renamed to Management Body of Parnon, Moustos, Mainalon & Monemvasia (MB PMMM), with territorial jurisdiction that covers almost the entire Eastern Peloponnese and extends within the boundaries of 10 Municipalities and within 4 Regional Units (Laconia, Arcadia, Argolis and Corinth) and includes 14 areas of the Natura 2000 Network (Special Areas of Conservation – SACs and Special Protection Areas – SPAs), which concern mountainous areas (Parnon, Mainalon, Olygortos, Artemisio & Lykrio, and mountains of Eastern Laconia), wetlands (Moustos, Stympalia, estuaries of Evrotas), rivers (Evrotas), island (Elafonisos) and marine ecosystems (Laconian gulf and maritime zone of Monemvasia).

Εκτίμηση της δομής και της δυναμικής των πληθυσμών δενδρόκεδρου (*Juniperus drupacea*) και της αναπαραγωγικής βιολογίας των είδους

Αντικείμενο του έργου είναι η λεπτομερής αποτύπωση-χαρτογράφηση των φυσικών πληθυσμών δενδρόκεδρου (*Juniperus drupacea* Labill.) στις Προστατευόμενες Περιοχές του Δικτύου Natura 2000 με κωδικούς GR 2520005 και GR 2520006 (Πάρνωνας και χαράδρα Λεωνίδιου, αντίστοιχα), η προκαταρκτική καταγραφή της δομής των συστάδων του και η μελέτη της αναπαραγωγικής βιολογίας του είδους.

Τα δάση δενδρόκεδρου μαζί με τα δάση μαύρης πεύκης συνιστούν οικοτόπους προτεραιότητας για προστασία και διαχείριση, σύμφωνα με την Οδηγία 92/43/EOK, προσδιδοντας υψηλή οικολογική αξία στις προστατευόμενες περιοχές (ΠΠ) του Πάρνωνα. Ο δενδρόκεδρος αποτελεί προστατευόμενο έίδος της αυτοφυούς χλωρίδας της Ελλάδας στην κατηγορία των Σπάνιων και Κινδυνεύοντων (ΠΔ 67/1981) και αναφέρεται στον Κόκκινο Κατάλογο των Απελούμενων Ειδών της Διεθνούς Ένωσης για την Προστασία της Φύσης (Gardner 2013).

Η υλοποίηση της δράσης συσχένει:

- ✓ στη συμβολή λήψης αποφάσεων για την προστασία και διατήρηση της βιοτοποκύπετης του δενδρόκεδρου,
- ✓ στην απόκτηση ενός τεκμηριωμένου εργαλείου για τη λήψη διαχειριστικών μέτρων για την προστασία και διατήρηση του δενδρόκεδρου,
- ✓ στην εκτίμηση της φυσικής αναγέννησης σε συστάδες δενδρόκεδρου,
- ✓ στη χαρτογράφηση και μελέτη της δομής των πληθυσμών δενδρόκεδρου.

Η υλοποίηση του έργου θα πραγματοποιηθεί σταδιακά σε 4 επιμερους Πακέτα Εργασίας (ΠΕ) και θα ολοκληρωθεί σε 36 μηνες (Δεκέμβριος 2022).

Το έργο υλοποιείται από την εταιρεία ΟΙΚΟΜ ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΕΠΕ (ΟΙΚΟΜ ΕΠΕ) σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Μεσογειακών & Δασικών Οικοσυστημάτων, Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός ΔΗΜΗΤΡΑ.

Assessment of the structure and dynamics of *Juniperus drupacea* populations and the reproductive biology of the species

The object of the project is the detailed mapping of the Syrian juniper (*Juniperus drupacea* Labill.) natural populations on Mount Parnon (SAC-Mount Parnon and Malevi Monastery, code: 2520005 and SAC – Monastery of Elona and the Leonidio gorge, code: 2520006), the preliminary recording of the structure of its clusters and the study of the reproductive biology of the species.

The *Juniperus drupacea* forests together with the black pine forests are priority habitats (habitat types 9560* and 9530*, respectively) for protection and management, according to Directive 92/43/EEC, giving high ecological value to the protected areas of Parnon.

The implementation of the action aims:

- ✓ to contribute to decision-making for the protection and conservation of biodiversity, of the sub-endemic *Juniperus drupacea*.
- ✓ to the acquisition of a documented tool for undertaking management measures to protect and preserve the species.
- ✓ to the assessment of natural regeneration in *Juniperus drupacea* clusters.
- ✓ to the mapping and study of the *Juniperus drupacea* populations structure.

The project is implemented by the company OIKOM LTD in collaboration with the Institute of Mediterranean & Forest Ecosystems, Hellenic Agricultural Organization "DEMETER".

Εργασίες πεδίου στον Πάρνωνα / Fieldwork in mount Parnon

Εργασίες πεδίου στον Πάρνωνα / Fieldwork in mount Parnon

Διαχείριση συγκρούσεων από το Τσακάλι (*Canis aureus*) στα κτηνοτροφικά ζώα για απορρυγή χρήσης δημητηριαρχεμένων δολωμάτων

Σκοπός της υπηρεσίας αποτελεί η εκτίμηση, μέσω της παρακολούθησης και της καταγραφής της παρουσίας του τσακαλιού (*Canis aureus*) στην περιοχή ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης (περιοχές Natura 2000), ώστε να επιλεγούνται τα κατάλληλα πλοιαριά μέτρα για τη διαχείριση του πληθυσμού του και των συγκρούσεων του με τους κτηνοτρόφους που δραστηριοποιούνται εντός της προστατευόμενης περιοχής.

Η παρουσία του τσακαλιού είναι σχεδόν καθολική σε όλη την περιοχή ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης σε υψηλές και μέτριες πληθυσμιακές πυκνότητες, με αυξανόμενο ρυθμό ζημιών τα τελευταία 6-7 χρόνια στην ορεινή κυρίως ζώνη. Το πρόβλημα των ζημιών στην κτηνοτροφία εκτατικού τύπου που επιδεινώνεται από την επέκταση της κατανομής των τσακαλών στην ορεινή ζώνη, πιθανότατα λόγω αύξησης του πληθυσμού τους, αλλά και της μείωσης των ανθρωπογενών τροφών στα χαμηλότερα υψόμετρα, όπου τα τσακάλια ήταν εντοπισμένα παλαιότερα.

Βάσει των ανωτέρω, επιδιωκόμενοι/α στόχοι/αποτελέσματα του έργου είναι:

- ✓ Η απόκτηση τεχνογνωσίας για έγκαιρη και αποτελεσματική αντι